

**Hässelholms
kommun**

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

**Västra Torup skola F-3
samt**

**Västra Torup fritidshem
Stenbockens fritidshem**

läsår 2018

Verksamhetens vision

Alla ska känna sig trygga och ha studiero på Västra Torups skola samt tillhörande fritidshem.

Alla ska respekteras för den man är och behandlas rättvist oavsett kön, könsidentitet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning eller ålder.

Alla ska ha kunskap om diskrimineringsgrunderna och vad som är kränkande behandling.

All personal ska:

- uppmärksamma och reagera på de elever som fäller negativa kommentarer om sina kamrater.
- vara observant på samspelet mellan elever.
- uppmärksamma och vara lyhörd på raster och fri lek för "Vem blir inte vald?" "Vem har inte någon att leka med?"
- uppmärksamma och diskutera språkbruk med barnen/eleverna.
- kunna denna plan mot diskriminering och kränkande behandling.

1. Inledning

Utifrån diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (SFS 2010:800 kap 6) är det skolans huvudman, d.v.s. kommunen, som ansvarar för att verksamheter som regleras i skollagen ska upprätta en årlig likabehandlingsplan samt plan mot kränkande behandling. Varje rektor ansvarar för att arbetet genomförs på respektive enhet och i samarbete mellan skolans elever och deras vårdnadshavare samt skolans och fritidshemmets personal.

I diskrimineringslagen står det: "Ingen ska utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas".

Ur arbetarskyddsstyrelsens författningssamling (AFS 1993:17) står det att arbetsgivaren skall planera och organisera arbetet så att kränkande behandling så långt som möjligt förebyggs. Arbetsgivaren skall klargöra att kränkande särbehandling inte kan accepteras i verksamheten. Enligt arbetsmiljölagen är eleverna jämställda med andra arbetstagare.

1.1 Rektors ansvar

- Huvudmannen bör se till att varje verksamhet regelbundet kartlägger och analyserar sin organisation och sina arbetssätt för att försäkra sig om att det inte finns något som leder till eller riskerar att leda till diskriminering eller kränkande behandling.
- Rektor samt den övriga personalen bör vara särskilt uppmärksamma på om något barn eller elev utsätts för diskriminering eller kränkande behandling av personalen i verksamheten.
- Huvudmannen bör se till att det finns rutiner för hur man ska utreda, åtgärda och dokumentera om någon i personalen misstänks för att ha utsatt ett barn eller en elev för diskriminering eller kränkande behandling.

1.2 Tillsyn

Skolinspektionen har tillsammans med Barn- och elevombudet tillsyn över att bestämmelserna i skollagen 6 kap följs. Barn och elevombudet kan under vissa förutsättningar föra talan om skadestånd för ett enskilt barn eller en enskild elev om bestämmelserna i i skollagen 6 kap inte följs. Diskrimineringsombudsmannen har tillsynen över att bestämmelserna i diskrimineringslagen följs.

2. Definitioner och begrepp

Det finns 7 diskrimineringsgrunder:

- *Kön:* När en person blir behandlad orättvist beroende på om man är pojke eller flicka.
- *Könsöverskridande:* När en person blir orättvist behandlad för att man utger sig för att tillhöra ett annat kön.
- *Etnisk tillhörighet:* När en person blir orättvist behandlad för att han eller hon har en annan nationalitet, hudfärg eller etnisk bakgrund.
- *Religion eller annan trosuppfattning:* När en person blir orättvist behandlad för sin tro eller avsaknad av tro.
- *Sexuell läggning:* När en person blir illa behandlad p.g.a. sin egen eller närståendes sexuella läggning.
- *Funktionsnedsättning:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. en varaktig fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning. Till funktionshinder räknas såväl synliga som osynliga nedsättningar.
- *Ålder:* När en person blir orättvist behandlad p.g.a. hur gammal man är eller upplevs vara.

Kränkande behandling är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Den kan utföras av och drabba såväl barn som vuxna. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. En viktig utgångspunkt är att den enskildes upplevelse av kränkning alltid måste tas på allvar och inte får avfärdas.

Kränkningar delas in i *diskriminering*, *repressalier* och *trakasserier*. Diskriminering brukar i sin tur delas in i direkt eller indirekt diskriminering.

Direkt diskriminering är när en person missgynnas genom särbehandling p.g.a. någon av de 7 diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering är när neutrala ordningsregler tillämpas diskriminerande. T ex när någon diskrimineras p.g.a. att alla skall göra lika. Kan t ex handla om begränsningar p.g.a. handikapp, matkultur m.m.

Repressalier är t ex när en person har anmält någon för kränkande behandling och blir straffad för detta.

Kränkningar kan vara:

- Fysiska; t ex att bli utsatt för slag, sparkar och knuffar.
- Verbala; t ex att bli hotad eller kallad för något man inte vill.
- Psykosociala; t ex utfrysning, ryktesspridning, negativt bemötande genom attityder, kroppsspråk och mimik.
- Text- och bildburna; t ex klotter, lappar, sms, e-post, sociala medier m.m.

3. Främjande och förebyggande insatser

3.1 Främjande

Det främjande arbetet i F-3 och fritidshemmet syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt utveckla en miljö där alla känner sig trygga och får utvecklas i sin takt. Arbetet är upplagt utifrån läroplanens (Lgr 11) två inledande kapitel som reglerar skolans värdegrund och uppdrag samt övergripande mål och riktlinjer.

- Alla elever får kännedom om rutinerna vid diskriminering och kränkande behandling vid uppstarten av det nya läsåret.
- Vi arbetar med skönlitteratur som handlar om mobbning och kränkande behandling i alla årskurser. Detta efterföljs av samtal, diskussioner, drama, reflekterande skrivövningar och annat praktiskt arbete.
- Skolan arbetar med ”Grön flagg” som främjar ett långsiktigt miljötänk och ansvar för den gemensamma miljön samt innehåller många gruppstärkande aktiviteter.

3.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet i F-3 samt på fritidshemmet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheterna. Syftet är att skapa en miljö där alla känner att de kan vara sig själva och bli accepterade för den de är.

- Vi har uppmärksamma rastvärdar ute på alla raster. Detta för att barnen ska känna sig trygga i en lugn miljö.
- **Vi för loggböcker över händelser som kan inträffa under skoltiden. Detta görs i förebyggandesyftet för att uppmärksamma eventuella kränkningar.**
- Varje läsår startas med samtal kring hur man ska vara en bra kompis och hur man ska bemöta andra människor med respekt. Vi uppmärksammar ordningsreglerna samt upprättar egna förhållningsregler för klassen/avdelningen tillsammans med barnen. Dessa samtal återkommer ständigt vid klassråden.
- Vi uppmuntrar föräldrar att höra av sig till skolan vid misstanke om att något barn far illa, då vi anser att föräldrarna är en mycket viktig del i vårt arbete mot kränkande behandling och diskriminering. (Se bilaga 6)
- Varje år genomförs en trivselenkät som i första hand följs upp av pedagoger och skolledning.
- Klassråd och elevråd hålls kontinuerligt. Här diskuteras och fastställs även skolans ordningsregler samt denna likabehandlingsplan tillsammans med eleverna.

- Vårt mål är att alla elever och vuxna skall bemötas positivt samt ha ett positivt förhållningssätt mot varandra.
- Varje barn ska få någon form av personlig kontakt varje dag.
- Barn/elever får inte dela ut inbjudningskort till privata fester i skolan så att någon känner sig utesluten.
- Elever får inte rösta öppet på varandra! Vid förtroendeval skall slutna omröstning ske.
- Läraren/pedagogen bestämmer, i samband med lektionsspass vilket lag eller vilken grupp eleven ska tillhöra.
- Alla barn och vuxna ska känna till våra ordningsregler.
- Två pedagoger deltar på elevsamtal och föräldrasamtal

4. Kartläggning och nulägesanalys

4.1 Kartläggning

- Vi genomför någon form av kompisundersökning. Detta kan ske inför/eller på elevsamtalen.
- Dokumentation sker i digital form även på Schoolsoft
- Trivselenkäter görs för att kunna följa upp och förebygga
- Trivselenkäten resultat utvärderas av pedagoger och i respektive klass
- Vid avvikelser arbetar vi aktivt fram en lösning
- Vid utvecklingssamtalen görs dokumentation i Schoolsoft

4.2 Riskanalys

- Görs kontinuerligt och för att identifiera möjliga risker. Den utvärderas och uppdateras.

4.3 Nulägesanalys

- Vi har goda rutiner kring incidentrapportering och hantering av dessa kommuniceras vid olika tillfällen samt att de tydliggörs.
- Värdegrundsarbetet är en viktig del av verksamhetens arbetsgrund. Alla skolans trivselregler finns uppsatta på skolan. Vi jobbar hela tiden med elevdelaktigheten för att eleverna ska känna att de har möjlighet till att påverka och känna att de är en stor del i verksamheten. Att elever får vara med från början gör att de blir mer medvetna om värdegrundsarbetet /skolarbetet i vardagen i skolan.

- Pedagoger och elever har tillsammans tagit fram bussregler. Viktigt att elever lär sig att bussfärden är en del av skoldagen.
- Pedagogerna gör dokumentation som sker löpande för att kunna synliggöra misstankar om kränkningar förekommer.
- Vid upprepande konflikter görs anmälan, åtgärder vidtas och följs upp.
- Följande platser ses som riskområden:
  - Skolgården
  - Omklädningsrummen
  - Skolbussen
  - Utanför slöjden i Tyringe

5. Konkreta åtgärder utifrån nulägesanalysen

- Pedagogerna gör löpande dokumentation för att kunna synliggöra misstankar om kränkning förkommer.
- Två pedagoger deltar på elevsamtal och föräldrasamtal.
- Flera pedagoger vistas utomhus på rasterna.
- Eleverna har fasta platser i bussen.
- Personal finns både i pojk-och flickomklädningsrum.

5.1 Uppföljning av kränkningar och trakasserier

Uppföljning av kränkningar eller trakasserier skall göras på anvisad blankett som Barn och utbildningsförvaltningen tagit fram. Blanketten skickas till rektor som sedan skickar den vidare till huvudmannen för diarieföring och information. Uppföljningsblankett skall uppföras och skickas in senast en månad efter händelsen.

5.2 Värdegrundsarbete

Det är viktigt att vi fortsätter vårt arbete med alla klasser om likabehandling och vänskap genom t.ex. kompisamtal, värdegrundsövningar. Genom att samtala och lyssna på eleverna skapar vi förutsättningar för vårt värdegrundsarbete.

Utvärderingar av veckan sker gemensamt i respektive klassrum. Där följande värdegrundsorden ingår.

- Trygghet
- Arbetsro
- Ansvar
- Respekt/språket
- Samarbete
- Hjälpsamhet
- Självkontroll
- Språkbruk

Vi kommer att fortsätta diskutera mer med eleverna kring likabehandling och om hur man är en bra kompis. Skolan och fritids ska arbeta för individens rätt till lika förutsättningar.

Vi kommer även att fortsätta utvärdera vår verksamhet tillsammans med pedagoger och vårdnadshavare för att säkra det systematiska kvalitetsarbetet.

Vi gör också eleverna delaktiga genom enkäter samt intervjuer.
Det ska ges möjligheter och tillfällen att reflektera kring förhållningssätt, värderingar, normer och relationer.

Värdegrunden ska genomsyra undervisning, verksamhet samt arbetslagen.

5.3 Främjande och förebyggande arbeten

- Arbetet fortsätter enligt Punkt 3.2
- Vid behov åker fritidspersonal/assistent med bussen
- Vuxen på plats i omklädningsrummen
- Regelbundet stämma av med eleverna att deras arbetsmiljö är god
- Extra personal på rasterna för att stödja i lekar som kan skapa konflikter samt extra uppsyn

Viktigt med bra rutiner inför åk 4

- Inför uppdelningen till nya klasser ska mentorerna/specialpedagog vara delaktiga
- Besök på nya skolan
- Möjlighet att äta
- Träffa blivande skolkamrater
- Träffa blivande lärare och besöka sitt klassrum

5.4 Klassråd/Elevråd/Miljöråd

Elevernas delaktighet är tydlig genom klassråd, elevråd och miljöråd där köksråd ingår.

Fyra klassråd/termin eller fler vid behov.

Elevrådet träffas minst två gånger /termin eller fler vid behov.

Protokoll finns tillgängligt digitalt för varje klass.

Det hålls minst två fritidsråd/termin eller fler vid behov.

Varje råd följer en dagordning.

6. Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder avseende kränkningar och diskriminering och hur dessa dokumenteras

6.1 Hur upptäcks trakasserier eller kränkande behandling

- Rastvärdssystem
- klassråden har en stående punkt om trivsel och värdegrundsarbetet
- elevens trivsel diskuteras i samband med utvecklingssamtal
- föräldrakontakter
- en kartläggning med trivselenkät per termin på F-3 samt fritidshemmet

6.2 Hur personalen ska agera vid konflikter eller kränkningar

6.2.1 Elev/elev

När någon vuxen bevittnar/upptäcker en konflikt eller att någon blir utsatt för en kränkande situation tar han/hon tag i problemet på plats, genom att prata med de inblandade. Detta kan räcka om situationen upplevs som upplärd av parterna. Att samtalet ägt rum ska dokumenteras i Elevsamtalsförteckningen. (Bilaga 4) Detta för att även många "småkonflikter" ska kunna summeras och ev. åtgärdas i förlängningen. Om det finns behov av att följa upp situationen tas kontakt med klassförstärare eller personal på fritidsavdelningen, som håller samtal med eleverna. Om behov finns deltar även den vuxne, som upptäckt situationen.

När någon vuxen får vetskap om att någon blir utsatt för en kränkande situation tas kontakt med klassförestärare/fritidspersonal.

6.2.1.1 Samtalsgång

Samtal hålls med den eller de som känner sig utsatta.

Samtal hålls med den/de som utpekats.

Ev. sammanför man de båda parterna om de så önskar.

Klassförestärare/fritidspersonal ansvarar för att dokumentera att samtal ägt rum.

Informera vårdnadshavare och följa upp händelsen. Om det vid uppföljningen visar sig att problem kvarstår ansvarar klassförestärare/fritidspersonal för att informera rektor.

Vid behov inkopplas elevhälsan.

Beslutade disciplinära åtgärder meddelas all berörd personal. Detta för att all personal ska kunna följa upp ärendet med ett konsekvent bemötande av eleven.

6.2.1.2 Åtgärdstrappa

Dokumentation kring elev som kränker elev eller på annat sätt stör ordningen på skolan skall finnas för att uppföljning skall kunna ske enligt skollagen kap 5. (Bilaga 2)

6.2.2 Elev/vuxen

Om en elev känner sig utsatt av en vuxen ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den vuxne hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och eleven med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.3 Vuxen/elev

Om en vuxen känner sig utsatt av en elev ska rektor informeras. Samtal med den utsatte och samtal med den eller de inblandade eleverna hålls av rektor. Slutligen hålls samtal gemensamt med den vuxne och elev/elever med avtal och uppföljning. Rektor informerar vårdnadshavare och ansvarar för dokumentation, uppföljning och ev. vidare åtgärder.

6.2.4 Vuxen/vuxen

Om en vuxen känner sig utsatt av en annan vuxen informeras rektorn som vidtar åtgärder.

6.3 Rapportering

Rektor ansvarar för att rapportera samtliga fall av kränkande behandling/diskriminering till BUN.

7. Årlig översyn av planen mot diskriminering och kränkande behandling

7.1 Höstterminen 2017

Under höstterminen revideras planen av skolan personal.

7.2 Vårterminen 2018

Inför årets kvalitetsredovisning görs en sammanfattning av årets arbete och en analys av planen.

Bilagaförteckning:

1. Trivselenkät
2. Dokumentation Trygghet och Studiero
3. Förslag på samtalsgång vid konflikt
4. Elevsamtalsförteckning
5. Pedagogisk idébank för det främjande värdegrundsarbetet.
6. Föräldrainformation
7. Ordningsregler